10 fen. 10 fen.

DZIENNIK PORANNY

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 12 Rpf. W tekście 1 mm w 1 szp. (szer. szp. 69 mm) RM. 1.—. Drobne ogłoszenia za słowo (tylko dla osób prywatnych) Rpf. 08, pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 12 (najwyżej do trzech słów). Drobne ogłoszenia handlowe za słowo Rpf. 10, pierwsze słowo tłustym drukiem Rpf. 15 (dopuszczalne także tylko najwyżej trzy słowa).

Rok I. Nr. 118.

Kraków, sobota 20 lipca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy, będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie [illegible] — Prenumerata [illegible] KM., [illegible]

Nowe szczerby w angielskim tonażu okrętowym.

Grad bomb sypie się na lotniska i porty w Anglji.

Berlin, 20 lipca. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Niemieckie łodzie podwodne zanotowały nowe sukcesy. Jedna z łodzi podwodnych zatopiła 31.300 ton nieprzyjacielskiego tonażu okrętowego. Jednej z dalszych łodzi udało się zniszczyć jeden wielki, uzbrojony okręt handlowy, płynący w silnie strzeżonym konwoju.

Niemieckie samoloty bojowe zaatakowały ponownie lotniska, urządzenia portowe i obozy barakowe w Anglji, jak również okręty u wybrzeży północnej Szkocji i w Kanale La Manche, odnosząc wielkie sukcesy.

Cztery okręty handlowe, łącznej pojemności 12.000—14.000 ton, zostały zatopione celnemi trafieniami bomb, 12 okrętów handlowych i 2 łodzie strażnicze zostały częściowo tak silnie uszkodzone, że należy się liczyć z całkowitą stratą wielu jednostek okrętowych. Jak dodatkowo doniesiono, w dn. 17 lipca udało się zatopić jedną nieprzyjacielską łódź podwodną trafieniem bombą.

Niemiecka artylerja przeciwlotnicza przeszkodziła w planowanym nocnym nalocie nieprzyjaciela na Niemcy północne i zachodnie. Artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła przytem 3 nieprzyjacielskie samoloty.

Łączne straty nieprzyjaciela wynosiły w dn. 18 lipca 12 samolotów i dwa balony zaporowe. Z liczby tej 7 samolotów zostało zastrzelonych w walkach powietrznych, a 5 przez artylerję przeciwlotniczą. Dwa niemieckie samoloty zaginęły. (p).

Lotnicy włoscy skutecznie zbombardowali Gibraltar.

Rzym, 20 lipca. Włoski komunikat wojenny z piątku brzmi następująco: Główna kwatera armji włoskiej komunikuje: **Jedna z formacyj włoskiego lotnictwa dotarła po locie długości 3.200 km, utrudnionym bardzo przez warunki atmosferyczne, do bazy lotniczej na Gibraltarze i zbombardowała skutecznie arsenał oraz pozostałe objekty wojskowe.**

Jeden, zaskoczony przez włoskie lotnictwo, parowiec, który usiłował przedostać się przez kanał Sycylijski, został trafiony bombami i ciężko uszkodzony, poczem załoga opuściła pokład pozostawiając okręt na pastwę losu.

We wschodniej części Morza Śródziemnego została zatopiona jedna nieprzyjacielska łódź podwodna. (p).

Zebranie niemieckiego Reichstagu.

Berlin, 19 lipca. Prezydent niemieckiego Reichstagu komunikuje:

Dzisiaj wieczorem o godz. 19 zbiera się niemiecki Reichstag. Na porządku dziennym znajduje się przyjęcie oświadczenia rządu Rzeszy.

Przebieg posiedzenia będzie transmitowany przez wszystkie niemieckie rozgłośnie radjowe.

Hr. Ciano w Berlinie.

Berlin, 20 lipca. Królewsko-włoski minister spraw zagranicznych hr. Ciano przybył w piątek popołudniu na zaproszenie rządu Rzeszy na krótką wizytę do Berlina.

Minister spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentrop powitał włoskiego ministra spraw zagranicznych na dworcu Anhalckim. Na peronie zjawili się: królewsko-włoski ambasador w Berlinie Dino Alfieri, członkowie włoskiej ambasady, przedstawiciele związku faszystowskiego i włoskiej kolonji, jak również wybitne osobistości ze sfer rządowych partyjnych i wojskowych.

Włoski minister spraw zagranicznych i minister spraw zagranicznych Rzeszy dokonali przeglądu ustawionej na dworcu kompanji honorowej, poczem minister spraw zagranicznych Rzeszy towarzyszył gościowi włoskiemu w drodze do zamku Bellevue, gdzie hr. Ciano został przyjęty przez szefa kancelarji prezydjalnej Führera, ministra stanu dr. Meissnera. (p)

Oświadczenie Ojca św. o nowem zorganizowaniu Europy.

(§) **Citta del Vaticana,** 19 lipca. **Ojciec święty wydał oświadczenie o niezwykłej doniosłości, które w całym świecie katolickim wzbudzi bardzo żywe zainteresowanie.**

Nawiązując do tworzącego się w Europie nowego porządku, Ojciec święty wyjaśnił, że należy dostosować się do nowej sytuacji w Europie.

Następnie Ojciec św. przypomniał, że stolica apostolska już od najdawniejszych czasów zwalczała demokratyczne formy rządów. Wkońcu Ojciec święty wyjaśnił, że systemy narodowo-socjalistyczny i faszystowski bezwątpienia wypełniły wiele punktów zasadniczego programu socjalistycznego.

* * *

Kraków, 19 lipca.

Wiadomość pochodząca z „Citta del Vaticano“, że Ojciec święty bada z zainteresowaniem socjalne zdobycze państw autorytatywnych i że doszedł do wniosku, iż **należy im przyznać duże wartości**, wywołała wszędzie, gdzie żyją katolicy, wielkie wrażenie.

Wiadomo, że kościół katolicki również dąży do załatwienia spraw społecznych. — Już w swoich początkach **kościół katolicki starał się przyjść z pomocą biednym i pognębionym** i dać im oparcie w walce o życie. Pierwszymi też, którzy przyjęli naukę Chrystusa i żyli zgodnie z Jego wskazaniami, **byli najbiedniejsi i uciśnieni.** W ten sposób stały się najniższe warstwy najwierniejszymi wyznawcami wiary Chrystusowej.

Ale i później, w czasie kiedy potęga papieży stale wzrastała, uważał **Watykan za swój obowiązek brać pod uwagę zagadnienia społeczne wszędzie tam,** gdzie się one nasuwały, szukając odpowiedniego rozwiązania tych zagadnień i przeprowadzenia ich. Znamy wszyscy encykliki ostatnich papieży. Pius XII, który zna Niemcy dobrze z czasów, kiedy był nuncjuszem w Berlinie, należy również do tych papieży, którzy **zajmowali się szczegółowo zagadnieniami społecznemi.**

Nic też dziwnego, że papież Pius XII-ty, cieszący się szacunkiem i przywiązaniem wszystkich katolików świata doszedł do **przekonania, że rządy autorytatywne pracują z niezwykłem oddaniem się i intensywnością nad rozwiązaniem ważnych zagadnień społecznych.** Skutki tych prac są aż nadto widoczne i nie dadzą się zaprzeczyć.

Jeżeli więc dzisiaj Ojciec święty wyraża się pozytywnie o działalności społecznej państw autorytatywnych, to jest to jeden dowód więcej, iż **znaleziono właściwą drogę celem wspomożenia upośledzonych warstw społecznych** i zapewnienia im lepszej przyszłości.

Nowe uporządkowanie Europy nie da się wstrzymać, a nawet państwa, opierające się na kapitalistycznych zasadach, nie zdołają tego zmienić.

Churchill osłabiony przez orańską aferę.

(!) **Sztokholm,** 20 lipca. **„Goeteborg Morgenpost“ donosi z Londynu, że wewnętrzne naprężenie w Anglji wzrasta z każdym dniem.**

W szerokich kołach panuje przekonanie, że również stanowisko Churchilla zostało poważnie zachwiane. Oświadcza się tu, że **przyczyną osłabienia stanowiska premjera jest przedewszystkiem afera Oranu. Afera ta znalazła przychylną ocenę jedynie w admiralicji, w Partji Robotniczej i w skrzydle Edena partji konserwatywnej, natomiast potępiona została przez króla i Izbę lordów — niezależnie od stanowiska stronnictw — jak i przez koła wielkiej finansjery.**

Churchilla czyni się też odpowiedzialnym za wielkie straty, poniesione przez angielską flotę handlową wskutek niemieckich ataków powietrznych. Anglja posiada obecnie tak mało okrętów wojennych, że nie są one w stanie chronić angielskiej floty handlowej. „Finazial News“ oświadcza, że w obecnej chwili Anglja nie jest w możności sprowadzać w większych ilościach towarów z Ameryki Południowej. (p)

Okręt zatopiony u przylądka Quessant.

Lizbona, 19 lipca. Służba informacyjna rządu irlandzkiego komunikuje, że parowiec „City of Limerick“ pojemności 1359 ton, został zatopiony w dniu 15 lipca u przylądka Quessant skutkiem ataku z powietrza.

Francuscy uchodźcy powracają do swej ojczyzny.

Podczas wielkich bitew na Zachodzie wielka część ludności francuskiej widziała się zmuszoną do opuszczenia swej ojczyzny, mogąc zabrać tylko małą część swego majątku i do szukania schronienia na południu, czy na zachodzie Francji. Wszędzie drogi były zapełnione uchodźcami. Po zawarciu układu w sprawie zawieszenia broni uchodźcy ci powracają do swej ojczyzny. Nasze zdjęcia przedstawiają powrót rodzin uchodźców. Na prymitywnych wózkach wiozą oni uratowane mienie. Na lewo widzimy trzy dziewczęta, które ciągną swój wózek przy pomocy niemieckich żołnierzy. Nie myślą one już o grozie wojny, lecz, jak to wskazują ich wesołe oblicza, z optymizmem spoglądają w przyszłość. Na pra- [illegible] popycha mały wózek, obładowany ruchomościami, które zdołano zabrać z domu przed ucieczką.

Wzmocniona polityka handlowa Niemiec.

(=) Wielka Brytanja, która dotychczas odgrywała czołową rolę w polityce handlowej, została obecnie także i w tej dziedzinie wytrącona z gry. Niemcy w dziedzinie handlowo politycznej podczas wojny nietylko utrzymały swoje stanowisko, ale także bardzo znacznie rozbudowały swoje stosunki handlowe z zagranicą. Na wielkim obszarze gospodarczym, który sięga od Norwegji po Hiszpanję i od Kanału La Manche aż po Turcję, zmagazynowane są obecnie zapasy towarów, które dotychczas Wielka Brytanja zakupywała na kontynencie.

W ukształtowaniu niemieckiego handlu zagranicznego Bałkan odgrywa dużą rolę. Wszystkie kraje zagłębia naddunajskiego zwiększyły swój import do Niemiec, a nadto, co przy tem jest bardzo istotnem, kraje te otrzymują również z Niemiec stale wzrastające ilości towarów eksportowych.

Dzięki temu zwiększonemu wywozowi surowców niemiecki przemysł eksportowy jest w stanie, w większym niż dotychczas stopniu, zaspakajać potrzeby swoich interesentów. Poprawa w dziedzinie zaopatrzenia w rudę żelazną musi na bliższą lub dalszą metę odbić się na odcinku stali, przez co zdolność wywozowa Niemiec zostanie jeszcze rozszerzona.

W ostatnich tygodniach Niemcy zawarły z Jugosławją, Ankarą, Grecją i Szwajcarją układy rozrachunkowe, które stanowią znaczne ułatwienie w dziedzinie techniki płatności. Z Rumunją uzgodnione już były od dłuższego czasu nowe zasady płatności, stanowiące znaczny postęp w porównaniu z dawnym systemem rozrachunkowym.

Pomimo ran, jakie wojna zadała Holandji i Belgji, uruchomienie życia gospodarczego i zaleczenie szkód wojennych w tych krajach czyni szybkie postępy. Finlandja prowadziła z Niemcami rokowania gospodarcze, które dotyczą rozszerzenia dostaw do Niemiec o 75% w porównaniu ze stanem z lat 1938/39.

Największą umową kupiecką wszystkich czasów jest jednak umowa, zawarta pomiędzy sferami handlowemi niemieckiemi i norweskiemi w dziedzinie przemysłu konserw rybnych. Niemcy zakupiły całą roczną produkcję olbrzymiego norweskiego przemysłu konserwowego.

Również ze Szwecją toczą się obecnie rokowania w sprawie zawarcia z Niemcami większych umów o dostawy handlowe. Cały wywóz masła duńskiego idzie do Niemiec. Tosamo ma dotyczyć wywozu mięsa i bydła rzeźnego. Stosunki handlowe Niemiec z Unją Sowjetów mają przebieg zupełnie zadawalający.

Obserwując te wszystkie fakty, dochodzi się do przekonania, że sytuacja handlowo-polityczna Niemiec od początku wojny z miesiąca na miesiąc polepsza się. W świetle tych wszystkich faktów nie może być mowy o blokadzie całej Europy, natomiast zachodzi zupełnie inne zjawisko: Anglja nie otrzymuje z kontynentu już żadnych towarów.

Filipiny boją się wojny.

Nowy Jork, 19 lipca. Parlament filipiński obradował nad wnioskiem postawionym w związku z obecnem naprężeniem stosunków między Stanami Zjednoczonymi a Japonją. Wniosek ten **zaleca wprowadzenie obowiązkowej służby wojskowej dla mężczyzn od 15 do 60 roku życia.**

Habsburgowie w Nowym Jorku.

Nowy Jork, 19 lipca. Ostatnio przyleciał samolotem pasażerskim do Nowego Jorku **Otton Habsburg**, podczas gdy matka jego **b. cesarzowa Zyta** wraz z jego rodzeństwem i wielką **księżną Charlottą Luksemburską** mają wkrótce również przybyć do tego miasta.

Uroczysty wmarsz powracających wojsk do Berlina.

Berlin, 19 lipca. We czwartek popołudniu wkroczyła do Berlina, wśród uroczystego bicia we wszystkie dzwony i wśród radości mieszkańców stolicy, pierwsza dywizja żołnierzy niemieckich, która walczyła na zachodnim terenie wojennym.

Dywizja ta maszerowała przez Bramę Brandenburską, przeszedłszy uprzednio przez plac Paryski, gdzie zebrała się olbrzymia masa ludzi. Na specjalnie ustrojonym placu Paryskim zwycięskie wojska niemieckie **zostały powitane przez generała artylerji Fromma.** Następnie **minister Rzeszy dr. Goebbels wyraził podziękę żołnierzom, należącym do dywizji brandenburskiej.**

Na trybunach placu Paryskiego znaleźli się oficjalni przedstawiciele państwa, wojska i partji. **Wśród oficjalnych gości widziano m. in. Generalnego Gubernatora ministra Rzeszy dr. Franka.** Pozatem na trybunach honorowych zasiedli również członkowie rodzin poległych i rannych, oraz 700 robotników z przemysłu zbrojeniowego.

W swem przemówieniu do żołnierzy i do ludności Berlina oświadczył minister Rzeszy dr. Goebbels m. in., że wkroczenie dzielnych i zwycięskich wojowników do Berlina stanowi zarówno dla samych tych żołnierzy, jak i dla członków ich rodzin **najpiękniejszy moment w ich życiu.**

Dr. Goebbels podkreślił, że nieprzyjacielowi nie udało się zrealizować swego planu, zmierzającego do pokonania Niemiec. Usiłowania Anglji celem skutecznego zablokowania Niemiec okazały się nietylko bezcelowe, ale **skierowały się także przeciwko samym wynalazcom koncepcji blokady.**

Minister Rzeszy dał przegląd zwycięskich bitew na Zachodzie, sukcesów niemieckiej broni i wyczynów niemieckich pułków. Dr. Goebbels wskazał zwłaszcza na to że walka nie została jeszcze zakończona i że **trzeba wygrać jeszcze jej ostatni etap. Dopiero wówczas, gdy ostateczne zwycięstwo zostanie odniesione, wówczas zabrzmią dzwony pokoju w całym kraju.**

Podczas przemarszu przez miasto wojska brandenburskie były owacyjnie witane przez ludność Berlina. Radość mężczyzn i kobiet była wprost bezgraniczna. Obrzucano żołnierzy kwiatami, girlandy kwiatów zawisły na samochodach i wozach rozmaitych oddziałów wojskowych. Jezdnia nie przemieniła się w prawdziwy dywan z kwiatów, po którym defilowały paradnym krokiem oddziały wojska.

Poważne skutki ataku bombowego na Haifę.

(::) **Rzym, 19 lipca. Agencja Stefani dowiaduje się z dobrze poinformowanego źródła, że sytuacja wojsk angielskich w Lewancie staje się coraz uciążliwszą.**

Jak wiadomo ataki bombowców włoskich na Haifę spowodowały **olbrzymie pożary magazynów naftowych i wielkich rafineryj nafty.** Jako główny punkt wielkiego rurociągu naftowego z Iraku, jest Haifa równocześnie **jednym z najważniejszych punktów oparcia wojskowego w Palestynie.** Wielka rafinerja nafty została zbudowana dopiero w 1939 r. w celu zaopatrywania jednostek floty brytyjskiej w czasie wojny. **Wskutek jej zniszczenia brytyjska organizacja flotowa w Lewancie otrzymała dotkliwy cios.**

Pozatem brak jest wschodniej części Morza Śródziemnego odpowiednich doków okrętowych, co jest ważniejsze, że wiele angielskich jednostek morskich uległo uszkodzeniu wskutek trafień granatami lub bombami lotniczemi. Włoska zapora morska między Sycylją i Pantellarją, oraz wybrzeżem afrykańskiem stanowi poważną przeszkodę dla angielskich wojsk, ponieważ uniemożliwia utrzymanie bezpośredniej komunikacji z Gibraltarem i wysyłki transportów z posiłkami i żywnością.

Malta jest stale ewakuowana, a szereg transportów konwojowych z żywnością i amunicją zdąża z Malty do Aleksandrji. Trzeba wreszcie zaznaczyć, że angielski korpus ekspedycyjny w Egipcie i Palestynie, jak również flota i bazy lotnicze wymagają stałego zaopatrzenia. **W tych warunkach transporty posiłków mogą obecnie się odbywać naokoło Afryki i przez Sudan, przyczem pokonywać one muszą olbrzymie odległości i narażane są na wielkie trudności.**

Wreszcie wojska angielskie poważnie cierpią wskutek wysokiej temperatury na granicy libijskiej i ustawicznego silnego parcia wojsk włoskich.

Prasa francuska przeciwko dwuznaczności.

Żądania jasnego stanowiska antyangielskiego.

Genewa 19 lipca. Obecne stanowisko rządu francuskiego wobec Anglji wywołało pewne wątpliwości w niektórych kołach francuskich. Koła te, które reprezentują prąd za zdecydowanem odwróceniem się Francji od Anglji, domagają się nietylko formalnego, ale i ostatecznego zerwania Francji z Anglją.

Także i prasa francuska zajęła w tych dniach stanowisko w tej sprawie. „Każda dwuznaczność — pisze w związku z powyższem „Oeuvre“ — musi zniknąć z naszego stanowiska wobec Anglji. Ta karta naszych dziejów musi uchodzić za odwróconą. Obecnie pozostaje nam tylko czekać, aby rachunek został wyrównany. Nasze stanowisko musi być ostatecznem i nieodwołalnem“.

Nawet i „Action Francaise“ uważa obecnie zdecydowanie odwrócenie się Francji od Anglji za palącą konieczność. „Anglja — pisze dziennik — zawsze usiłowała mieszać się do wewnętrznej polityki francuskiej, a to w tym celu, aby tem łatwiej zmusząć Francję do „krótkowzrocznej polityki zagranicznej“ Anglji. Od początku obecnej wojny — pisze dalej Action Francaise“ pewna grupa angielska korzystała z tych samych wpływów. Ta grupa angielskich polityków, wspieranych przez finansistów i City i kilku Francuzów, zwalczała już dawniej Chamberlaina i Daladiera, ponieważ ci udali się do Monachjum. Ta sama klika dała władzę potem Churchillowi, Reynaudowi i Mandlowi oraz ich zwolennikom“.

Przy pomocy tych dowodów „Action Française“ zwalcza przekonanie, że współpraca angielsko-francuska jest popularną.

Baudouin o wewnętrznej i zagran. polityce Francji.

Genewa, 19 lipca. **Francuski minister spraw zagranicznych Baudouin udzielił specjalnemu wysłannikowi dziennika „Journal de Geneve“ wywiadu, w którym wyraził swoje zapatrywania co do wewnętrznej i zagranicznej polityki Francji.**

Oświadczył on, że stosunki Francji do państw osi muszą obecnie ograniczyć się do rozmów, prowadzonych w komisji do spraw zawieszenia broni, ponieważ układ pokojowy nie został jeszcze zawarty. Francja nie zapomina o tem, że została zwyciężona, ale nikt nie może jej odebrać jej honoru, jej czci i jej zimnej krwi. Z tego też powodu Francja zerwała stosunki dyplomatyczne z Anglją.

Co do zajść w Oranie oświadczył francuski minister spraw zagranicznych, że Francja po tym trudnym do sklasyfikowania zamachu ze spokojem i zdecydowaniem odpowie na każdy atak angielski. Anglja zerwała ostatnią więź, jaka łączyła Francję z Wielką Brytanją.

Tworzenie nowego gabinetu w Japonji.

(=) **Tokio**, 19 lipca. **W związku z utworzeniem nowego gabinetu japońskiego pod przewodnictwem księcia Konoye komunikują, że w wyniku konferencji na ministra wojny został wyznaczony szef armji generał porucznik Eiki Tojo.**

Według doniesienia agencji Domei **wiceadmirał Yoshida pozostaje ostatecznie również w gabinecie Konoye na stanowisku ministra marynarki**, podczas gdy dotychczasowy prezydent południowo-madżurskiej kolei **Matsuoka objął stanowisko ministra spraw zagranicznych.**

Książę Konoye oświadczył wobec przedstawicieli prasy japońskiej, że **współpraca pomiędzy premjerem a armją jest bezwarunkowo konieczna.** Przed ostatecznem utworzeniem gabinetu odbędzie on obszerną konferencję z ministrem wojny i ministrem spraw zagranicznych na tematy z dziedziny polityki zagranicznej i armji, — celem ustalenia programu i zlikwidowania z góry wszelkich różnic poglądów. **Gabinet Yonai upadł na skutek różnic zdań między armją a polityką zagraniczną.**

Zapowiedziana przez księcia Konoye konferencja ma — jak wiadomo — odbyć się w piątek.

Zmiany w Grecji.

Rzym, 19 lipca. Włoskie koła polityczne śledzą z wielkiem zainteresowaniem zmiany, jakie dokonują się obecnie w opinji publicznej w Grecji oraz odstąpienie od tradycyjnych stosunków z Anglją.

Stwierdza się z pewnem zadowoleniem, że **doświadczenia Polski, Norwegji, Belgji, a wreszcie Francji pouczyły grecką opinję iż Grecja nie może spodziewać się żadnej pomocy ze strony Anglji.**

Jednym z decydujących momentów, które, jak wierzy się we Włoszech, zobowiązują Grecję do wdzięczności wobec Włoch, jest fakt, iż Włochy natychmiast po przystąpieniu do wojny, wywarły wielki nacisk na angielski front w Egipcie od strony Cyrenajki i przez nadzwyczaj czujną politykę morską przeszkodziły Anglikom w zamiarze wciągnięcia Grecji do konfliktu.

Także i nacisk mocarstw osi na Turcję, uchronił Bałkany od niespodzianek. Tak więc niebezpieczeństwo, które przed przyłączeniem się Włoch do wojny, wydawało się nieuchronnem w odniesieniu do Grecji, w porę zostało odwrócone.

Znamienną jest wiadomość, zamieszczona we czwartek rano w „Popolo di Roma“, w której na podstawie depeszy z Aten potwierdza się te zmiany w greckiej opinji publicznej.

Danja opuszcza Ligę Genewską.

Kopenhaga, 19 lipca. Ministerstwo spraw zagranicznych Danji komunikuje: Ponieważ ostatnie wydarzenia dowiodły, że Liga Narodów nie posiada już realnej egzystencji, przeto rząd duński postanowił odwołać swoje przedstawicielstwo przy Lidze Narodów i zerwać gospodarcze poparcie Ligi.

HELENA SZUMNA.

Książę gangster.

13)

Obaj wyciągnęli ramiona. Nieartykułowane dźwięki wydobywały się z gardzieli Duffy'ego.

— Pan, pan... cóż jest do djabła. Przecież...

Hektor stał milczący, posępny, ale w jego ponurej duszy rozpętało się piekło. Nie dowierzał nigdy temu przybłędzie.

Z całą namiętnością zaczął żałować, że nie wpakował mu kuli w serce przy pierwszej sposobności. Skoczyłby mu teraz do gardła ale czarne wyloty luf rewolwerowych, z których w każdej chwili wypaść mogła śmierć, powstrzymywały go. Gdyby chociaż miał broń, ale ten sprytciarz wywiódł go w pole...

Nagle olśniła go myśl: w kieszeni ma nóż, którym umie władać znakomicie... gdyby tylko sięgnąć...

— Komisarzu Muller, inspektorze Baum, grzmiał tymczasem książę, — zajmijcie się panowie tymi gagatkami, a ja tymczasem muszę złożyć kilka wyjaśnień na ręce pana Ludwika von Winterfeld.

Elza płacząc i śmiejąc się, rzuciła się księciu na szyję:

— Aleksandrze! — Jedyny kochany...

— Maleńka! — powiedział wesoło.

Nie mogę cię narazie ucałować. Widzisz jak jestem zajęty.

Z pośród gości wybiegli dwaj panowie w strojach włoskich gondolierów. Ale zamiast stalowych wioseł każdy z nich miał w rękach rewolwer i stalowe łańcuszki.

— Nareszcie! — ryknął Muller, przykładając lufę rewolweru do skroni Dyffy'ego. — Teraz już koniec z tobą, Duffy. Dzięki Jego Królew... przepraszam, dzięki panu Croziere... ach, przecież nie ma już co ukrywać, dzięki Jego Wysokości, nareszcie wpadłeś w nasze ręce. Zbirze!

Duffy wydał ze siebie ochrypły okrzyk.

— Ależ to jest hochsztapler, oszust! — wrzasnął. — Prawdziwy książę jest w Biarritz!

Jego Królewska Wysokość pozwolił sobie na głośny, wesoły, niczem nieskrępowany śmiech.

— W Biarritz znajduje się pułkownik Alfred Rodos — zawołał i na moje wyraźne polecenie rozpowszechnia wiadomość, że i ja tam jestem. Nie należy zbyt ufać gazetom, gdy chodzi o książąt, szanowni panowie Hektor i Duffy. Jestem prawdziwym księciem. Ale uważałem, że mogę nim nie być na przeciąg tygodnia, jeśli za tę cenę mam przyczynić się do unieszkodliwienia takich łotrów, jak ty i ten drugi! Zrozumiano! Powtórz: zaczynam się dzisiaj z panną von Winterfeld i nie chciałem, aby zjechał mi tutaj na kark cały grecki dwór. Ale to was już nie powinno obchodzić.

Panowie spełnijcie swoją powinność.

Muller zręcznie skrępował dłonie Duffy'ego. Baum chciał to samo uczynić z Hektorem, gdy wtem stała się rzecz bardzo groźna i niespodziewana. Hektor błyskawicznie opuścił ręce i w tej chwili w jego prawej dłoni błysnął długi wąski nóż. Ale nim zdążył wykonać gwałtowny ruch, huknął strzał. Bandyta zachwiał się, wodząc zdumionym wzrokiem wokoło. Nóż bezsilnie upadł u nóg księcia, który również ze zdumieniem rozglądał się na wszystkie strony.

Skąd padł strzał? — kto uratował życie księcia!

Hektor już klęczał na podłodze, brocząc obficie krwią.

Książę nagle wybiegł z salonu i pędem zbiegł w dół po szerokich schodach.

Usłyszał warkot zapuszczanego motoru, po chwili z szeregu aut zaparkowanych przy pałacu, wysunęła się limuzyna, która ruszyła szalonym pędem.

Aleksander usiadł przy kierownicy najbliższego samochodu i ruszył w ślad za tajemniczym zbiegiem.

Po chwili dogonił go i zmusił do zatrzymania samochodu. Noc była ciemna, bezksiężycowa, ale książę bez trudu poznał piękną postać kobiecą, siedzącą przy kierownicy auta.

Poznał jej wspaniałe platynowe sploty, opadające ciężko na barki, poznał jej zielone, o tajemniczym blasku oczy.

— Mimi! — zawołał.

Odpowiedział mu głuchy szloch. Kobieta pochyliła głowę i platynowe włosy zakryły niemal kierownicę.

Książę jednym skokiem znalazł się przy niej.

— Mimi, możeś ty mi uratowała życie? Dlaczego to zrobiłaś? — Podniosła na niego swe fascynujące oczy. Ale nie było już teraz w nich tego zielonkawego blysku namiętności, zalane były łzami.

— Bo chciałam ocalić człowieka, którego pokochałam — odparła z prostotą. — Od początku pan zawsze mówił mi, że Wasza Wysokość jest prawdziwym księciem a nie oszustem. Proszę mi wybaczyć to słowo. I pokochałam Waszą Wysokość. Czyż można się czemu dziwić? I kiedy zrozumiałam, że Wasza Wysokość chce zgubić Duffy'ego i Hektora nie zdradziłam tego, bo oddawna pragnęłam się pozbyć ich jarzma, oddawna już pragnęłam żyć uczciwem życiem, ale bałam się — okropnie się bałam — bo grozili mi zawsze śmiercią, ilekroć prosiłam, aby przestali mnie zmuszać do haniebnej roboty. Teraz, kiedy widziałam, że Hektor zamierza rzucić nożem w Waszą Wysokość a i on umie rzucać — o umie — trafiłby napewno, strzeliłam bez namysłu.

— To wszystko — łkała.

Książę milczał, gładząc machinalnie dłoń skruszonej grzesznicy.

Przybycie łącznikowego oficera włoskiego do niemieckiej komisji zawieszenia broni.

(§§) **Berlin**, 20 lipca. Włoski oficer łącznikowy przy niemieckiej komisji zawieszenia broni pułkownik Marcinelli przybył we czwartek przed południem do Wiesbaden.

Wszystkie okręty francuskie w portach angielskich zostały skonfiskowane.

(::) **Sztokholm**, 20 lipca. Jak donosi Reuter, brytyjskie ministerstwo marynarki handlowej wydało oświadczenie, iż wszystkie francuskie okręty handlowe, zatrzymujące się w portach brytyjskich będą konfiskowane przez rząd „w myśl postanowień o obronie kraju“. (p)

Państwa odwołują swoich posłów.

Sztokholm, 19 lipca. Wobec zasadniczej zmiany sytuacji politycznej w Europie i okupacji wielu krajów przez Niemcy utrzymywanie niektórych placówek dyplomatycznych stało się bezcelowe, to też **rząd szwedzki** postanowił **zlikwidować swoje poselstwa**, które znajdowały się w **Brukseli, Hadze i w Oslo**, pozostawiając jednak placówki konsularne w tych krajach. W tym samym czasie postanowił **rząd argentyński odwołać swoich reprezentantów** dyplomatycznych z Norwegji, Holandji i Belgji.

Lotnicy angielscy nad Szwajcarją zachodnią.

(“) **Berno Szwajcarskie**. 20 lipca. Sztab generalny armji szwajcarskiej komunikuje: **We czwartek 18 lipca o godzinie 11-ej przedpołudniem, angielski samolot wywiadowczy przeleciał nad zachodnio-szwajcarskim terenem granicznym, nad miejscowościami Les Brenets, Le Locle, Neuchatel, St. Imier, La Chaux de Fonds. Samolot nadleciał i odleciał nad Les Brenets.**

We wszystkich wymienionych miejscowościach zarządzono alarmy lotnicze. (p)

Francuskie okręty wojenne w Aleksandrji rozbroiły się.

(—) **Genewa**, 20 lipca. **Agencja Havasa donosi z Vichy: Równocześnie z atakiem brytyjskim na jednostki floty francuskiej w porcie Mers el Kebir rozegrały się takie same wypadki w Aleksandrji, przyczem źródła zagraniczne podały różny opis tych wypadków.**

Według oświadczeń z poinformowanych kół francuskich, prawdziwy przebieg wypadków był następujący: W chwili zawarcia zawieszenia broni znajdowała się w porcie w Aleksandrji mała eskadra francuska. Dowódca jej, admirał Godefroy, został w dniu 3 lipca zaproszony na rozmowę przez admirała Cunninghama, **który wezwał go albo do oddania swych jednostek pod komendę brytyjską, celem użycia ich do operacyj morskich przeciw Niemcom i Włochom, albo do rozbrojenia okrętów w porcie lub ich zniszczenia.**

Admirał Godefroy z miejsca odrzucił pierwsze żądanie, jako sprzeciwiające się honorowi i zobowiązaniom Francji i **wydał rozkazy celem wypłynięcia na pełne morze.** Działa jednostek angielskich były jednak skierowane na okręty francuskie. Okręty te znajdowały się przytem w głębi portu, a pod względem liczebnym były **trzy razy słabsze od eskadry angielskiej.**

Wszelka próba wypłynięcia z portu mogłaby tylko doprowadzić do bezcelowej rzezi. Admirał Godefroy zdecydował się więc 4 lipca **na rozbrojenie swoich okrętów.** Maszyny zostały zdemontowane, a mechanizmy zamkowe armat zostały **złożone w piwnicach francuskiego konsulatu w Aleksandrji.** Wkońcu postanowiono wszystkich rezerwistów z pośród załogi wysłać na parowcach francuskich do Francji. (p)

Wallace kandydatem demokratów na stanowisko wicepr. Stanów.

Chicago, 19 lipca. **Kandydatem na stanowisko wiceprezydenta Stanów Zjednoczonych z ramienia partji demokratycznej został mianowany minister rolnictwa Henry Wallace, który otrzymał 665 głosów na 1.095 głosujących.**

Jak twierdzą, Roosevelt uzależnił swą zgodę na przyjęcie po raz trzeci kandydatury na prezydenta, od powyższej nominacji.

Ostatni okręt amerykański opuścił Bilbao.

Madryt, 19 lipca. Z portu Bilbao wypłynął we środę kontrtorpedowiec Stanów Zjednoczonych „Barry“, który, jak wiadomo, został przez angielskie ministerstwo propagandy uznany za „storpedowany“.

Na pokładzie kontrtorpedowca znajduje się wielu obywateli amerykańskich, którzy dotychczas przebywali we Francji. „Barry“ jest ostatnim okrętem zagranicznym, który przebywał w Bilbao.

Ostra krytyka brytyjskich komunikatów wojennych.

(:) **Sztokholm**, 19 lipca. **Angielska prasa opozycyjna rozpoczyna obecnie ostre ataki, skierowane przeciw angielskim komunikatom wojennym.** Dzienniki oświadczają, że komunikaty te zawierają mniej faktów, natomiast coraz więcej momentów propagandowych i upiększeń. Przedewszystkiem zarzuca się odpowiedzialnym za treść doniesień ministerstwom wojennym to, że **brytyjska publiczność obecnie nie jest w stanie wytworzyć sobie poglądu na sytuację wojenną.** Niezgodne z prawdą dane w brytyjskich komunikatach wojennych wywołały w opinji publicznej silne zaniepokojenie.

Od pewnego czasu słyszy się słowa troski na temat przebiegu walk w Afryce. W Londynie wzrasta świadomość faktu, że **armja brytyjska walcząca na terenie afrykańskich posiadłości poniosła jedną klęskę po drugiej.**

W trosce o los tych wojsk zwraca się organ partji pracy „Daily Herald“ pod adresem rządu i domaga się, aby ten nieodzownie opublikował szczegóły położenia militarnego w Afryce. Na temat treści komunikatów wojennych wszyscy mogą niedwuznacznie stwierdzić, że Włosi okazali się w walkach przeciw Anglikom w Afryce groźnym przeciwnikiem. Właśnie w tym względzie domagają się wszyscy wyjaśnień i jest rzeczą prawdopodobną, że w najbliższym czasie na temat walk w Afryce zabiorą głos członkowie Izby gmin.

Również na przebieg walk na Morzu Śródziemnem patrzą Anglicy innemi niż dotychczas oczyma.

Nowe instrukcje dla prasy angielskiej.

Sztokholm, 19 lipca. **Churchill zakomunikował we czwartek w Izbie Gmin, że w przyszłości wzbronionem będzie dziennikom codzienne podawanie liczby łącznej ofiar nalotów.**

Komunikaty, dotyczące ofiar, będą w przyszłości podawane co miesiąc w formie publicznych ogłoszeń, a liczba łączna ofiar będzie podawana również co miesiąc w Izbie Gmin do wiadomości, a potem ogłaszana w dziennikach.

Funt angielski nie jest już wolną dewizą.

Sztokholm, 19 lipca. **Na podstawie zarządzenia króla angielskiego, który zakazuje wszelkiego obrotu płatniczego w „wolnych funtach“ z krajami, które nie należą do bloku funta-szterlinga, funt szterling został we czwartek skreślony z listy nieograniczonych, międzynarodowych środków płatniczych.**

Dla załatwiania obrotu płatniczego Wielkiej Brytanji ze Stanami Zjednoczonemi zawarto z kilkoma bankami amerykańskimi układy co do zaprowadzenia „kont rejestrowych“, poprzez które ma się dokonywać obrót płatniczy na zasadzie kursów urzędowych. Dla obrotu płatniczego ze Szwajcarją zostaną zawarte podobne układy.

Zakazano dalej przekazywania wolnych funtów do krajów, z którymi Wielka Brytanja posiada układy płatnicze. Celem nowego zarządzenia jest ograniczenie narażonej na nacisk kursu wolnej angielskiej dewizy, aby na tej drodze móc utrzymać urzędowy kurs, bez potrzeby do uciekania się do obszernej akcji poparcia.

Angielscy ministrowie muszą spać w urzędach.

Sztokholm, 19 lipca. Churchill zakomunikował we czwartek w Izbie Gmin, że **wszyscy członkowie gabinetu, których zakres resortów pozostaje w jakimkolwiek bądź związku z prowadzeniem wojny, muszą obecnie nocować w swych urzędach.** Powody tego zarządzenia są — jak oświadczył Churchill — dla każdego jasne.

Londyn okazał się uległym wobec Tokio.

Zakaz tranzytu przez Burmę.

Sztokholm, 19 lipca. **Zarówno ze strony angielskiej, jak i japońskiej potwierdza się zawarcie układu w sprawie zakazu tranzytu przez Burmę do Chin. Anglicy ustąpili zatem wobec ostatnich argumentów japońskich i oświadczyli gotowość podpisania układu.**

Celem zamaskowania ustępliwości angielskiej, Londyn zaznaczył jedynie, że warunek Anglji polega na tem, iż w ciągu trzech miesięcy, w czasie których układ będzie obowiązywał, **musi być zaprowadzony pokój na Dalekim Wschodzie.** W przeciwnym wypadku Anglja zastrzega sobie prawo ponownego podjęcia wywozu do Chin.

W angielskich kołach parlamentarnych, przedewszystkiem zaś na najskrajniejszej lewicy, zawarcie tego układu wywołało znowu ostrą krytykę. W nocy na czwartek mówiono nawet o możliwości zwołania tajnego posiedzenia Izby Gmin, przyczem Churchill miałby złożyć sprawozdanie z polityki na Dalekim Wschodzie. Szwedzkie komunikaty uważają kompromis w sprawie Burmy za pierwszy ogólno-światowy rezultat załamania się francuskiego imperjum światowego i zlikwidowania francuskiej floty.

Demonstracje protestacyjne w Gibraltarze.

(cc) **Algeciras**, 19 lipca. **Dziennik urzędowy w Gibraltarze opublikował zarządzenie w sprawie ewakuacji wszystkich osób poniżej 17 lat, wszystkich kobiet z wyjątkiem członkiń komisji kontrolnej, oraz wszystkich mężczyzn do 45 lat, którzy nie są przydzieleni do jakiegokolwiek urzędu. To samo zarządzenie wzywa wszystkich rzemieślników, posiadających worki na piasek do dostarczenia tychże.**

Po opublikowaniu tego nowego rozkazu ewakuacyjnego, ludność wylegla na ulice. **Przed rezydencją rządową doszło do burzliwych demonstracyj protestacyjnych.** Oddział kawalerji i straż ogniowa usiłowały rozprószyć demonstrantów. Oburzony tłum, głównie kobiety i dzieci, zmusiły właścicieli sklepów na głównych ulicach do zamknięcia swych lokali. Ponieważ oburzenie wśród ludności stale wzrasta, zachodzi obawa, że w dniu 1 sierpnia, jako w niu zaokrętowania ewakuowanych może dojść do poważnych incydentów.

We środę rano nad Gibraltarem przeleciały dwukrotnie obce samoloty wywiadowcze.

Postępy japońskich operacyj blokadowych.

Szanghaj, 19 lipca. **Prowadzony z zatoki Hangtszau atak japoński na Ningpo posuwa się szybko naprzód. Obsadzono dalsze forty chińskie pod Schingpai. Japońskie operacje, zmierzające do zablokowania wybrzeża chińskiego, kierowane są ku wybrzeżom Fukienu.**

Wojska japońskie, które wylądowały w odległości 40 mil od Amoy, wdarły się na 20 kilometrów wgłąb kraju. Na południowym odcinku wybrzeża terenu Fukien zdołali Japończycy, mimo niesprzyjających warunków atmosferycznych, przeprowadzić wylądowanie wojsk w odległości ok. 20 mil na wschód od Shuanchow.

Wielka Brytanja stoi w obliczu walki na śmierć i życie.

Doniosłe oświadczenie Churchilla w Izbie Gmin.

(§) **Sztokholm**, 20 lipca. **Churchill ogłosił w Izbie gmin układ z Japonją w sprawie dostaw broni dla Chin i oświadczył, że rząd brytyjski w czasie badania deklaracji japońskiej nie zignorował różnych zobowiązań przyjętych na siebie przez Wielką Brytanję.**

Churchill dodał, że jest zupełnie wykluczonem, aby można było zaprzeczyć, iż naprężenie wzrasta w niezwykłem tempie. Rząd brytyjski musi wziąć pod uwagę całokształt obecnej sytuacji światowej i nie może przy tej sposobności zataić, że **Wielka Brytanja stoi w obliczu walki na śmierć i życie.**

Churchill zaznaczył przytem, że Anglji udało się uzyskać czasowe porozumienie w nadziei, że w okresie, jaki zyskano w ten sposób, uda się znaleźć sprawiedliwe i znośne rozwiązanie dla obu zainteresowanych stron. (p).

Propaganda autobusowa.

Kopenhaga, 19 lipca. Wszystkie autobusy poczty angielskiej w Londynie noszą obecnie napis: **„Jeżeli mówisz, to mów o zwycięstwie“.** Napisy te są wypływem ostatnio zapoczątkowanej **kampanji propagandowej** mającej na celu utrzymanie optymizmu w Anglji.

Ludność wysp Egejskich i wojna.

Rzym, 19 lipca. Gubernator de Vecchi otrzymał ostatnio **telegram od prawosławnego duchowieństwa wysp Egejskich**, w którym wyraża ono swoje zadowolenie, iż pozostaje pod opieką imperjum rzymskiego i życzenie zwycięstwa dla włoskiej armji.

Film dokumentem historycznym.

Rzym, 19 lipca. Wielki wzrost **Addis Abeby** pod rządami włoskiemi i zaprowadzenie w całej Abisynji licznych kulturalnych urządzeń jakoteż **ekonomiczne podniesienie** ma być utrwalone **w wielkim filmie**, który wkrótce zostanie zrealizowany. Wykonanie filmu — zostało powierzone wytwórni **„Luce“**, a zarząd miasta Addis Abeby przyczynia się w wysokim stopniu do tego dzieła. Jest przewidziana **specjalna wersja tego filmu w języku niemieckim.**

Uprawa bananów w kolonjach włoskich.

Rzym, 19 lipca. Dwaj włoscy specjaliści **profesorowie Gaddini i Ciferri** przedsiębrali od dłuższego czasu doświadczenia **w oazie Derna**, chcąc stwierdzić, czy ziemia jej nadaje się **do plantacji drzew bananowych.** Korzystne rezultaty doświadczeń spowodawły czynniki rządowe do stworzenia **wielkich plantacyj bananów**, w których produkcja wynosi obecnie **23.000 ton.**

Przebudowa terenów wystawowych w Medjolanie.

Rzym, 19 lipca. Przystąpiono ostatnio do przebudowy wielkich terenów, na których rok rocznie odbywały się Targi Medjolańskie. Chodziło o lepsze wykorzystanie przestrzeni **326 km kw.** i powiększenie go o 40 proc. Odtąd wszystkie eksponaty i działy wystawowe **będą scentralizowane według swego pochodzenia** w pewnych cześciach wystawy, przyczem jednak **obce państwa posiadać będą własne pawilony** o architekturze sharmonizowanej z całą **wystawą.** Rekonstrukcja terenów wystawowych zostanie wykonana w przeciągu **czterech lat.**

Sól morska w eksporcie włoskim.

Rzym, 19 lipca. Według ostatnich zestawień przemysłu włoskiego uzyskał w ostatnich latach **eksport soli morskiej** z włoskich kolonij, a mianowicie **z Assa i Somali niezwykłe natężenie.** Produkcja soli morskiej znacznie przewyższyła w tych krajach produkcję palestyńską, to też w roku ubiegłym **wysłano do Japonji za 9 miljonów lirów tego towaru.**

Ile produkują Włochy ołowiu?

Rzym, 19 lipca. Włoskie **kopalnie ołowiu**, które ostatnio znacznie wzmogły swoją produkcję wydały w roku **1938 65.870 ton**, czyli dwa razy tyle, co w roku 1936. Najważniejsze kopalnie tego minerału znajdują się obecnie na **Sardynji**, dostarczając mniejwięcej 90 proc. całej produkcji włoskiej ołowiu. Reszta produkcji pochodzi z kopalń w okolicy **Beryamo i Raible.** Górnictwo włoskie przewiduje, że wkrótce będzie mogło osiągnąć produkcję **60.000 ton rocznie.**

Przedsiębiorstwa turystyczne w Albanji.

Rzym, 19 lipca. Pomimo napiętej sytuacji politycznej na Bałkanach przystąpił ostatnio rząd włoski i inicjatywa prywatna do stworzenia **w Albanji licznych placówek turystycznych.** Zbudowano więc w **Durazzo** „hotel Dożów“, wyposażony w najbardziej nowoczesny komfort. Obecnie poczęto wznosić **w Tiranie i Walonie dwa nowe hotele**, które będą posiadały również swoje własne kina. Podobne przedsiębiorstwo turystyczne powstaje również **w Petrela** na wysokości 500 m nad p. m. W ten sposób starają się Włochy wykorzystać piękno krajobrazów albańskich, **udostępniając je turystom** całego świata.

Muzeum matek.

Rzym, 19 lipca. **W Kapui** przygotowują otwarcie **oryginalnego muzeum**, mieszczącego się w jednym z historycznych pałaców miasta, a obejmującego w trzech dużych salach niezwykle **ciekawe posągi z epoki rzymskiej i przedrzymskiej.** Rzeźby te przedstawiają **kobiety trzymające na rękach dzieci**, nieraz nawet sześcioro lub dziesięcioro. Posągi te zrobione są z żółtego piaskowca i przedstawiają dużą wartość artystyczną. Większość tych statui znaleziona została w **Curti**, położonej niedaleko Kapui, podczas poszukiwań w świątyni poświęconej bogini macierzyństwa. Muzeum to świadczy o tem że macierzyństwo stało również w dawnym Rzymie na pierwszem miejscu wśród zadań społecznych.

Ewakuacja dzieci z Londynu.

Małe widoki na powodzenie przeprowadzenia skutecznej obrony przeciwko niemieckiemu atakowi na wyspy angielskie skłoniły władze do ewakuowania dzieci z Londynu. Tego rodzaju transporty dzieci odeszły już w znacznej liczbie z Londynu. Na naszem zdjęciu widzimy jednego z małych maruderów, obładowanego swemi manatkami, opatrzonemi w kartki rozpoznawcze, który musiał pożegnać swych rodziców i spieszy do pociągu.

Gen. Franco udekorowany przez Adolfa Hitlera.

(§§) **Berlin,** 19 lipca. **Adolf Hitler, z okazji hiszpańskiego święta narodowego, udekorował szefa sztabu i generalissimusa hiszpańskiego Franco wielkim krzyżem złotym orderu Orła niemieckiego.**

Sowiecka republika Mołdawji.

Moskwa, 19 lipca. Po obsadzeniu Besarabji i części Bukowiny przez Rosję Sowiecką przystąpiły władze tamtejsze do stworzenia w ramach Związku Sowieckich Republik **nowej republiki Mołdawji,** która będzie obejmować przeszło **50.000 km kw z ludnością 3.700.000 ludzi.** Nowa ta republika będzie **trzynastem z rzędu państwem** wchodzącem w skład ZSRR.

Zarządzenie 78

Urzędu Rzeszy dla gospodarki skórami (ruch skórami i błonami na włączonych obszarach wschodnich) z dnia 24 kwietnia 1940 r.

Na podstawie zarządzenia o ruchu towarowym w brzmieniu rozporządzenia z dnia 18 sierpnia 1939 r. (Reichsgesetzbl. I S 1430) w połączeniu z rozporządzeniem o Urzędzie Rzeszy dla nadzoru i uregulowania ruchu towarowego z dnia 18 sierpnia 1939 r. (Deutscher Reichsanzeiger und Preussischer Staatsanzeiger Nr. 192 z dnia 21 sierpnia 1939 r.) w połączeniu z rozporządzeniem o wprowadzenia przepisów na polu ruchu towarowego na włączonych obszarach wschodnich z dnia 14 grudnia 1939 r. (Reichsgesetzbl. I S. 2418) zarządza się za pozwoleniem Ministra Gospodarki Rzeszy co następuje:

§ 1

Zarządzenie 56 Urzędu Rzeszy dla gospodarki skórami (ruch skórami i błonami) z dnia 3 września 1939 r. (Deutscher Reichsanzeiger und Preussischer Staatsaanzeiger Nr. 205 z dnia 4 września 1939 r.) ważne jest z następującemi danemi również na włączonych obszarach wschodnich:

1) Zużytkowania skór w myśl niniejszego zarządzenia są wszystkie przyłączone do Allgemeiner Hauterverwertungsverband G. m. b. H. w Berlinie zużytkowania skór.

2) Dopuszczeni na terenie Rzeszy, Ostmark (obszarze dawnej Austrji) i Sudetów handlarze hurtowi ważni są również jako handlarze hurtowi w myśl niniejszego zarządzenia.

3) Udzielone przez Urząd Rzeszy dla gospodarki skórami na podstawie niniejszego zarządzenia pozwolenia nie zastępują zezwoleń, potrzebnych na podstawie zarządzenia o zabezpieczeniu odbudowy gospodarczej na włączonych obszarach wschodnich z dnia 31 stycznia 1940 r. (Reichsgesetzbl. I S. 461).

§ 2

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie dnia 25 maja 1940 r.

Der Reichsbeauftragte fur Lederwirtschaft
m. d. F. d. G. b.

OGŁOSZONO!

Bendzin, dnia 1 lipca 1940 r.

Der Landrat.

Arabowie protestują przeciwko umowie palestyńskiej.

Ibn Saud gotów interwenjować.

Rzym, 20 lipca. Tajna umowa zawarta kilka tygodni temu między rządem angielskim a żydowskim komitetem „Jewish Agency“, mocą którego Palestyna i Transjordanja mają być oddane żydom jako państwa suwerenne, **zbudziły w świecie arabskim duże zaniepokojenie.** Ogłoszenie tej angielsko-żydowskiej umowy zostało odczute przez Arabów i mahometan Bliskiego Wschodu **jako policzek, potęgujące tylko stałe chociaż chwilowo nie groźne naprężenie. Król Ibn Saud** będący władcą olbrzymich arabskich pustyni i świętych miejsc Islamu **zdaje się być gotowym do planowej akcji** w tym kierunku. Korespondent Bliskiego Wschodu rzymskiego dziennika „Messagero“ przypomina, że stosunki między Anglją a królem Ibn Saudem, które nigdy nie były zbyt serdeczne, zaogniły się w roku 1937 w sposób zasadniczy. „Nowocześnie wyposażone wojska króla Wahabitów“ — pisze korespondent włoskiego dziennika „były wtedy gotowe do przekroczenia granicy Transjordanji i do marszu na Annam, celem **przepędzenia znienawidzonego emira Abdullaha, będącego na żołdzie angielskiego „Colonial Office“.** W ostatniej dopiero chwili spowodowały bogate i wpływowe czynniki świata mahometańskiego odłożenie rozgrywki na odpowiedniejszą chwilę. — Ta chwila przyszła właśnie teraz sądząc po różnych szczegółach“.

A w dalszym ciągu pisze włoski korespondent:

„Według wiadomości z Kairo zgromadzili się wojownicy wahabiccy, po dłuższym czasie spokoju, w okolicy **portu w Akaba w pobliżu emiratu Transjordanji.** Tysiące innych znowu żołnierzy gromadzi się w okolicy ważnych punktów wodnych w górach Nedżd z bronią u nogi, **czekając na rozkaz wymarszu od króla Ibn Sauda** i wszyscy Arabowie wiedzą dokładnie, że obecny konflikt, który jest wynikiem tarć dwóch światów i dwóch wieków zbliża się do swojego zakończenia.

Podobne nastroje znajdujemy również gdzieindziej: sędziwy **rektor uniwersytetu w Kairo Achar Mustafa el Maraghi** jeden z przywódców duchowych Islamu, wydał ostatnio w imieniu 400 miljonów mahometan **uroczystą odezwę protestując przeciwko anglo-żydowskiemu układowi,** wyrażając w ten sposób poglądy na tę sprawę całego mahometańskiego świata.

Ten protest rektora sławnego uniwersytetu mahometańskiego w Kairo **uważany jest przez wielu jako sygnał do przyszłych wypadków.** Pozorny spokój panujący jeszcze na Bliskim Wschodzie jest tylko chwilowy. Z niezwykłem zaciekawieniem śledzi świat arabski rozgrywkę europejską. Zarówno **ostra cenzura i propaganda brytyjska** jak też wszelkie środki stosowane przez Anglików przy pomocy nowozelandzkich, australskich i hinduskich wojsk w Egipcie, Palestynie i Transjordanji, **nie mogą uniemożliwić słuchania niemieckich wiadomości radjowych,** nadawanych w języku arabskim mieszkańcom miast Kairo, Jerozolimy, Damaszku, miast Palestyny, Iraku, Transjordanji i wielkim przestrzeniom zamieszkałym przez Arabów. (p)

Angielska ustawa o sądach doraźnych została zmieniona.

Sztokholm, 19 lipca. **Z uwagi na silną opozycję, na jaką natrafił zarówno w Izbie Gmin, jak i w opinji publicznej angielski minister spraw wewnętrznych sir John Anlerson musiał wydatnie zmienić swój projekt ustawy o cywilnych sądach doraźnych.**

Ponieważ natychmiastowe przeprowadzenie ustaw w Izbie Gmin było niemożliwem, przeto Anderson zdecydował się na zwołanie posiedzenia przedstawicieli wszystkich partyj, poczem przedłożył zgodzenia projektu i uzyskał zgodę całego zebrania.

Mimo to ustawa ta pozostaje dla ludności angielskiej bardzo surową. Zmiany ograniczyły się jedynie do trzech następujących punktów: 1) **sądy doraźne zostaną wprowadzone tylko wtedy, gdy sytuacja wojskowa będzie tego nieuchronnie wymagała,** 2) **jest możliwem odwołanie się od wyroku śmierci do sądu wyższego rzędu,** 3) **kierownikami sądów doraźnych mają być osoby cywilne a nie wojskowe.**

Komentarze szwedzkie na powyższy temat zwracają uwagę na to, że wolność obywatelska Anglików będzie silnie ograniczona i ostra interwencja państwa kieruje się **przeciwko wszystkim, którzy nawet bez złego zamiaru przez głupią lekkomyślność przekroczyli któryś z niezwykle licznych nowych przepisów.**

Jak pisze londyński korespondent dziennika „Stockholms Tidningen“ okazuje się raz jeszcze, iż Anglicy zaczynają działać późno, ale gdy już interwencja państwa jest konieczna, to jej rozpiętość i wszechwładza wywołuje tak silną reakcję ze strony opinji publicznej, iż później musi się przeprowadzić liczne zmiany.

Koniec rybołóstwa na Tamizie.

Londyn, 19 lipca. **Władze angielskie ogłosiły, że wszelkie zezwolenia na łowienie ryb na Tamizie wygasają** w tych dniach. Równocześnie oświadczono, że wstęp niepowołanym do portów wszelkiego rodzaju i innych ważnych urządzeń w Londynie i okolicy jest wzbroniony, a władze wydają ewentualnie w tym kierunku specjalne zezwolenie.

WESOŁY KĄCIK.

W KSIĘGARNI.

Jakiś dobrodziej wchodzi do księgarni i chce kupić książkę pt.: „Mężczyzna panem w domu“.

— Proszę zwrócić się do działu: „Bajki dla grzecznych dzieci“ — oświadcza księgarz.

MURZYŃSKA LOGIKA.

Angielski misjonarz poucza czarnych mieszkańców w Nigerji:

— A skoro będziecie żyć pobożnie i sprawiedliwie, to po śmierci pójdziecie do raju!

— Nie chcemy iść do raju!

— Jakto! Dlaczego?

— Bo gdyby w raju było naprawdę tak dobrze, to oddawna byłby już angielską kolonją.

ZMIANA KOMPLEMENTU.

— Czy to prawda, że pan nazwał mnie głupią gąską?

— [illegible]

DOBRA PRZYJACIÓŁKA.

— Wiesz, Stefan zapytał mnie dzisiaj, czy chcę zostać jego żoną, czy chcę zrobić go szczęśliwym...

— I którą z tych próśb uwzględniłaś?...

W BIURZE.

— Ilu was pracuje w biurze?

— Razem z szefem dziesięciu.

— A więc bez szefa dziewięciu.

— Nie! Bo kiedy szefa niema w biurze, to wówczas nikt nie pracuje.

PRZYKRA SYTUACJA.

Dróżnik, któremu dyrekcja kolei przydzieliła na mieszkanie stary wagon, skarży się swemu koledze:

— Ach, nawet zapalić w tem mieszkaniu nie mogę, bo wagon jest dla niepalących.

Rozporządzenie policyjne

dot. czasu sprzedaży w przedsiębiorstwach handlowych.

Na podstawie rozporządzenia o wykonywaniu władzy policyjnej z dnia 24. 10. 39 r. (Verordn. Bl. S. 21 z 24. 10. 39 r.) zarządza się dla gmin Bobrowniki, Grodziec, Łagisza, Łosień, Sączów, Wojkowice-Kościelne, i dla miejscowości Gołonóg, Zombkowitze i Strzemieszyce-Małe następujące rozporządzenie policyjne:

§ 1

1. W niedzielę i święta muszą otwarte miejsca sprzedaży wszelkiego rodzaju dla ruchu handlowego być zamknięte.

2. W dni powszednie otwarte miejsca sprzedaży zamknięte być muszą dla ruchu handlowego od godz. 19 do 7, otwarte zaś od godz. 8 do 12 i od godz. 14 do 19. Obecnych w chwili zamknięcia interesu interesantów wolno jeszcze załatwić.

3. Miejscowe władze policyjne mogą w porozumieniu z odnośnym urzędem przemysłowym na wniosek pojedynczych miejsc sprzedaży pozwolić, aby przedsiębiorstwo otworzyć wcześniej, w każdym razie nie przed godziną 5-tą.

4. Dnia 24. grudnia otwarte miejsca sprzedaży zamknięte być muszą już o godz. 17-ej dla ruchu handlowego. Wyjątek stanowi handel choinkami. Od przepisów, zawartych w cyfrach od 1 do 4 wykluczone są apteki i stacje obsługi dla pojazdów mechanicznych, zaopatrujących je w materjały pędne.

§ 2

Jako otwarte miejsce sprzedaży uważa się stałe, dostępne ogółowi miejsce w celu kupna lub sprzedaży, w którym towary oddaje się wszystkim bez wyjątku.

Zakładów gastronomicznych nie uważa się jako otwartych miejsc sprzedaży, o ile właściciel oddaje towary wyłącznie w celu natychmiastowego spożycia na miejscu (potrawy, napoje, wyroby tytoniowe itp.), a mianowicie tylko w takiej ilości, że przypuszczać można, że spożycie następuje na miejscu.

§ 3

W czasie, w którym na podstawie § 1 miejsca sprzedażne muszą być zamknięte, zabroniona jest sprzedaż towarów na drogach, w ulicach i placach publicznych, lub przy innych miejscach publicznych. Zabroniona jest również dostawa od domu do domu, bez poprzedniego zamówienia oraz wykonywanie czynności handlowych przez domokrążców.

§ 4

[illegible] dni, ustanowione w Rzeszy jako urzędowe święta.

§ 5

Postanowienia § 1 nie znajdują zastowania na sprzedaż towaru w samoczynnych urządzeniach sprzedażnych (automaty towarowe), które ustawione przez właściciela otwartego miejsca sprzedaży stoją z tym przedsiębiorstwem w związku i prowadzą tylko te towary, jakie dane przedsiębiorstwo prowadzi. Opieka nad automatami towarowymi nastąpić może jedynie w godzinach dopuszczonych dla sprzedaży w dni powszednie.

§ 6

Dla gałęzi przemysłowych, które wymagają całkowitego lub częściowego wykonywania czynności handlowych, w niedzielę i święta w celu zaspokojenia występujących w tych dniach potrzeb ludności, otwarcie przedsiębiorstw w tych dniach jest wyjątkowo dozwolone.

Rodzaje tych miejsc sprzedaży jak i godziny sprzedaży określa poniższy spis.

Wyjątki zależne są od następujących przepisów:

1. Sprzedaż innych towarów, niż wymienionych w szpalcie drugiej spisu jest zabroniona.
2. Miejsca sprzedaży, które z wyjątków robią użytek zobowiązane są w miejscu sprzedaży, w widocznym, rzucającym się w oczy miejscu umieścić napis, z którego wynika, jakie są dopuszczone godziny sprzedaży, oraz jakie towary dopuszczone do sprzedaży. Pozatem z napisu wynikać musi, że inne towary niż wymienione w szpalcie drugiej są niedopuszczone do sprzedaży.

§ 7

W specjalnych okolicznościach, lecz najwyżej w 20 niedzielach i świętach dopuszczona być może aż do 5 godzin sprzedaż pamiątek, widokówek, wyrobów tytoniowych, świeżych owoców, soków owocowych, słodyczy, kwiatów, gazet jak i środków żywnościowych. W specjalnych wypadkach można dopuścić do sprzedaży przedmioty codziennego użytku, niezależnie od przepisów §§ 1 i3 niniejszego rozporządzenia.

Z tych samych względów w dnie powszednie można i ogólnie przedłużać godziny sprzedaży poza godziną 19.

Zarządzenie to następuje w drodze ogłoszenia.

§ 8

Wykroczenia przeciwko temu rozporządzeniu pociągnąć mogą za sobą, niezależnie od innych środków odnośnych władz karę do wysokości 150.— RM, a w razie nieściągalności areszt przymusowy do sześciu tygodni.

Bendzin, dnia 25. czerwca 1940 r.

Der Landrat.

Spis

dopuszczonych godzin sprzedaży dla otwartych miejsc sprzedaży w niedziele i święta.

Nr. bież.	Dopuszczone gałęzie przemysłu.	czas trwania otwarcia sklepów.
1.	2.	3.
	Otwarte miejsca sprzedaży, w których wyłącznie lub po większej części sprzedawane są stale następujące towary:	
1.	Piekarnie, cukiernie	7—9 i od 12—14 przez cały rok za wyjątkiem drugiego święta Wielkiej Nocy, Zielonych Świąt i Bożego Narodzenia.
2.	Świeże i wędzone ryby (hale ryb)	od 7—9 w czasie od 1. 4. do 30. 9. za wyjątkiem 2-go święta Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt.
3.	Mleczarnie	od 7—10 przez cały rok.
4.	Świeże owoce	od 7—9 przez cały rok, za wyjątkiem 2-go święta Wielkiej Nocy, Zielonych Świąt, Bożego Narodzenia.
5.	Świeże jarzyny	od 7—9, w czasie od 1. 4. do 30. 9. za wyjątkiem 2-go święta Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt.
6.	Lód naturalny	od 6—9 w czasie od 1. 4. do 30. 9.
7.	Świeże kwiaty i [illegible]	od 11—13 przez cały rok za wyjątkiem 2-go święta Wiekiej Nocy, Zielonych Świąt i Bożego Narodzenia.
8.	Kwiaty, wieńce i rośliny do upiększenia grobów	od 11—16 w następujących dniach: dzień uczczenia pamięci poległych bohaterów, w dzień Wszystkich Świętych i Dzień Zadusznych.
9.	Gazety	od 9—13 przez cały rok, za wyjątkiem 2-go święta Wielkiej Nocy, Zielonych Świąt i Bożego Narodzenia.

Naczelny redaktor Leopold R e i s c h e r. Redaktor odpow.: Bruno H a m a n n, Redakcja: Kattowitz, Emmastr. 12, tel. 352-82. — Administracja: Ernst K u h l o w, Sosnowitz, Hauptstrasse 18 tel. 612-34. Oddziały: Bendzin, Hallenstrasse1. Dabrowa, Hauptstrasse 8, Zawiercie Adolf-Hitlerstrasse 2.